

Recente ontwikkelingen in het natuurbehoud in Tunesië

G. van Dijk

Tunesië wordt, als Middellandsezeeland, door sommigen als een der landen beschouwd, waar op grote schaal slachtingen onder vogels plaatsvinden. Het is hier wellicht op zijn plaats deze vrees te ontzenuwen. Tunesië is, integendeel, een land waar met grote voortvarendheid aan het natuurbehoud wordt gewerkt. In het bijzonder het bezoek van Koningin en Prins in het voorjaar van 1974, gevolgd door bezoeken van deskundigen van WWF, IUCN en IWRB, heeft een nieuwe impuls gegeven aan het natuurbehoudsgebeuren. Men is tot een vijfjarenplan gekomen, waarin men twee of drie nieuwe nationale parken wil vormen (er is er een) en verschillende andere doelen nastreeft (o.a. het beschermen van nog meer gebieden en de vorming van een nieuw herenreservaat). De jachtwetgeving was al eerder uitstekend terwijl ook in de jaren zestig de redding van het Atlashert en de Tunesische Waterbuffel werd bereikt. De enige vogelslachting op grote schaal vindt plaats onder Spreeuwen, die echter in vele miljoenen op de voor het land zo belangrijke olijven neerstrijken, en onder trekvogels in de zuidelijke oases (nog?). De stootvogelvangst op Kaap Bon wordt nu effectief bestreden en stootvogelnesten worden zelfs bewaakt (dit is wellicht te veel van het goede). Ook de bewaking van grote broedkolonies van watervogels is ter hand genomen, maar in verband met de wisselende gesteldheid van de meren, die grotendeels in regenarme streken zijn gelegen, bleek de plaatskeus dit jaar nogal ongelukkig te zijn uitgevallen. Uiteraard mag men niet te optimistisch zijn over alleen een goede bescherming op papier van soorten en van gebieden, maar de toepassing komt nu toch op gang. Inderdaad zijn enkele jaren geleden grote vernielingen aangebracht aan broedkolonies van Kluten en Steltkluten en aan een kolonie Kleine Zilverreigers, en zijn er talrijke doortrekkende

stootvogels gevangen, maar men is druk bezig daar een eind aan te maken. Met name op dit gebied, op het gebied van de voorlichting onder het brede publiek (voordrachten, tentoonstellingen, artikelen, film) en op het gebied van voorlichting over vogeltrek in het kader van het lesprogramma van middelbare scholen, is zeer veel werk verzet door de heer Lachaux, die hier een jaar of tien heeft gewerkt. De door hem opgerichte ringclub, die per jaar soms 11.000 vogels ringde (van ca. 35.000 ex. van 1968 t/m 1970 waren ca. 33.000 steltlopers) omvat nu een klein maar goed kader aan Tunesische ornithologen.

Voor de vogelliefhebber is Tunesië een uitermate boeiend land. Met name is het rijk aan watervogels. Op het gebied van broedvogels zijn o.a. zeer vermeldenswaard een eiland met circa 3000 (1974) paar Kuhls Pijlstormvogels, een eiland met circa 325 (1974) paar Kleine Zilverreigers en een eilandje met in 1973 circa 80 paar Kleine Zilverreigers, tot maximaal 10.000 paar Flamingo's op van jaar tot jaar wisselende plaatsen en het voorkomen van in internationaal opzicht zeldzame soorten als Purperkoet, Marmer-eend en Witkopeend. Het in november 1971 getelde aantal van 114.000 Flamingo's in het hele land en van 310.000 eenden, 312.000 koeten en 2000 ganzen in november 1973, waarvan 382.000 dieren op het Meer Ischkeul en 220.000 op het Meer Kelbia, geven een goede indruk van het grote belang voor pleisterende watervogels. Weliswaar was in de jaren zestig verschillende jaren aanzienlijk minder waterwild aanwezig, maar topjaren illustreren goed de mogelijkheid om, wanneer dat nodig is, grotere aantallen op te vangen.

Steeds meer buitenlanders verzamelen vogelgegevens in dit land en veel daarvan blijft buiten het bereik van degenen die deze gegevens nuttig kunnen gebruiken. Daarom

is het aan te bevelen dat iedereen die over zulke gegevens beschikt een rapportje daarover maakt in het Frans of Engels, met Latijnse vogelnamen en daarvan exemplaren stuurt naar in ieder geval de Tunesische Bosdienst (M. Kacem, Service de la Chasse et des Parcs Nationaux, Service des Forêts,

rue Alain Savary, Tunis) en naar het Biologisch Station van La Tour du Valat (M. Johnson, Station Biologique de La Tour du Valat, 13-Le Sambuc, 13200-Arles, Frankrijk) en zo mogelijk ook naar IUCN, WWF, IWRB en ICBP.

● G. van Dijk, Bremstraat 34, Utrecht.

LITTERATUUR:

Buchmann, E. & O. Müller (1957): Importance des Etourneaux dans l'Economie politique de la Tunisie. Bull. Economique, no. 4.

Müller, O. (1958): La Protection phonique des récoltes d'olives contre les etourneaux en Tunisie. Première Conférence Internationale des Techniciens Oleicoles, Tanger, pag. 459.

Müller, O. & J. Touzeau (1958): Justifications et possibilités d'une destruction integrale des étourneaux ravageurs de récoltes d'olives en Tunisie. Première Conférence Internationale des Techniciens Oleicoles, Tanger, pag. 463.

Geen Keizerarenden meer in Marokko

De Spaanse Keizerarend is in Marokko voorgoed verdwenen. Deze stootvogel broedde in de moerassen en bosgebieden tussen Robat en Tanger. Volgens een door het Wereld Natuur Fonds (WWF) gefinancierde studie zijn de moerassen drooggelegd en de bossen geroid. Industrie en toerisme dringen steeds verder in de leefgebieden van de Keizerarend door. Geen enkel broedend paar was meer te vinden. Ook bij een minitieuus onderzoek in het Rifgebied werden geen sporen meer van de arend gevonden. In Spanje zijn nog ten hoogste 60 paren aanwezig. Deze zijn wettelijk beschermd; maar ook in Spanje worden de leefgebieden steeds kleiner en door het gebruik van pesticiden neemt het gevaar van vergiftiging voortdurend toe.

Geen levendige sluikehandel in beschermde vogels geconstateerd

In welke mate in ons land een sluikehandel in beschermde vogels plaatsvindt, is niet precies aan te geven, omdat dit soort handel zich uit zijn aard in het verborgene afspeelt. Gezien de ingezonden processen-verbaal bestaat de indruk, dat dit op enige schaal geschiedt, maar van een levendige handel is niet gebleken.

Dit o.m. blijkt uit het antwoord van minister mr. A. van der Stee (landbouw en visserij), mede namens zijn ambtgenoot van justitie en de staatssecretaris van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk op schriftelijke vragen van de Tweede Kamerleden, de heren Imkamp en Beekmans.

Het is niet juist, dat de politie nauwelijks tegen de in deze vraag bedoelde handel optreedt. Met name de vaste detachementen veldpolitie van het Korps Rijkspolitie zijn

zeer actief bij de opsporing van overtredingen van de Vogelwet 1936. Daarnaast zijn er door het ministerie van cultuur, recreatie en maatschappelijk werk aangestelde Controleurs-Vogelwet 1936. Deze treden onder meer op tegen hen die in strijd met de bepalingen van de Vogelwet 1936 vogels vangen, houden of verhandelen.

Ons land kent geen specifieke wettelijke voorschriften, ook niet op veterinair terrein, die betrekking hebben op de uitvoer van o.a. Meerkoeten en Goudplevieren. Dientengevolge wordt niet beschikt over gegevens die enige aanduiding kunnen geven omtrent de omvang van de uitvoer van die vogels en hun bestemming.

In de gesloten jachtijd is op grond van de betreffende bepalingen van de jachtwet het vervoer van jachtwild, waartoe de Meerkoeten en Goudplevieren behoren, in beginsel verboden. In de geopende jachtijd is het op grond van het bepaalde in de Benelux-overeenkomst op het gebied van de jacht en de vogelbescherming niet mogelijk om het vervoer en het in de handel brengen en dientengevolge het uitvoeren via de Benelux van wild te verbieden. Blijkens het voorstel tot wijziging van de Jachtwet 1954 is een ieder, die door middel van een geregistreerde eendenkooi waterwild heeft gevangen, verplicht dat wild, tenzij het terstond na het vangen wordt gedood, onverwijld in vrijheid te stellen. Deze wijziging beoogt te voorkomen, dat levend waterwild naar het buitenland wordt uitgevoerd.

De Goudplevier is eveneens een wildsoort die onder het regiem van de Jachtwet valt. Ten aanzien van de vangst van Goudplevieren met gebruikmaking van netten verwijst de bewindsman eveneens naar het voorstel tot wijziging van de Jachtwet en wel tot het doen vervallen van de bijzondere jachtakte, waardoor het vangen met netten van Goudplevieren verboden wordt.

*De Vogelvangers Stuk voor stuk hooren zij op het schavot.
Maar dat is afgeschaff. Dus gaan zij vlot
hun vieze gang. Zoolang dit ongestraft blijft
bewijzen zij het nietbestaan van God.*

A. ROLAND HOLST